

УДК 343.9 (477)

ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ У БОРОТЬБІ З КОРУПЦІЄЮ

Михальченко О.М.,
здобувач
Державний науково-дослідний інститут
Міністерства внутрішніх справ України

Стаття присвячена розгляду особливостей міжнародного співробітництва України у сфері запобігання і протидії корупції. Зокрема, у статті висвітлюються міжнародні антикорупційні акти, за допомогою яких держави намагаються скоординувати криміналізацію корупційних діянь і встановити єдині стандарти боротьби з корупцією.

Ключові слова: *корупція, боротьба з корупцією, міжнародне співробітництво, міжнародні антикорупційні акти, міжнародні конвенції, хабарництво, антикорупційне законодавство, міжнародні стандарти запобігання корупції.*

Статья посвящена исследованию особенностей международного сотрудничества Украины в сфере предотвращения и противодействия коррупции. В частности, в статье освещаются международные антикоррупционные акты, с помощью которых государства пытаются скоординировать криминализацию коррупционных деяний и установить единые стандарты борьбы с коррупцией.

Ключевые слова: *коррупция, борьба с коррупцией, международное сотрудничество, международные антикоррупционные акты, международные конвенции, взяточничество, антикоррупционное законодательство, международные стандарты предотвращения коррупции.*

Michalchenko O.M. FEATURES OF INTERNATIONAL LEGAL COOPERATION OF UKRAINE IN THE FIGHT AGAINST CORRUPTION

The article is devoted to the consideration of the peculiarities of international cooperation of Ukraine in the sphere of prevention and counteraction to corruption. In particular, the article highlights international anti-corruption acts, through which states try to coordinate the criminalization of corruption acts and establish common standards for fighting corruption.

Key words: *corruption, fight against corruption, international cooperation, international anti-corruption acts, international conventions, bribery, anti-corruption legislation, international standards for preventing corruption.*

Однією з головних складових частин формування та реалізації ефективної протидії корупції в Україні є скоординоване міжнародне правове співробітництво у боротьбі з корупцією, чітка взаємодія держав на регіональному та міжнародному рівнях, участь у заходах боротьби з цим суспільно негативним соціальним явищем, запроваджених ООН, Радою Європи, Інтерполом, Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, Всесвітньою організацією торгівлі, Організацією американських держав, Організацією економічного співробітництва та розвитку та іншими міжнародними інституціями [1, с. 174; 2, с. 28].

Особливостям міжнародного співробітництва України у сфері запобігання і протидії корупції присвячений р. XII Закону України «Про запобігання корупції» [3]. Зокрема, відповідно до ст. 70 зазначеного закону визначено, що Україна, відповідно до укладених нею міжнародних договорів, здійснює співробітництво у сфері запобігання та протидії корупції з іноземними державами, міжнародними організаціями, які здійснюють заходи в цій сфері. Міжнародна правова допомога та інші види міжнародного співробітництва у справах про корупційні правопорушення здійснюються компетентними органами відповідно до законодавства та міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Також, згідно з. ст. 73 згаданого закону, Україна здійснює заходи щодо повернення

в державу коштів та іншого майна, одержаних внаслідок корупційних правопорушень, і розпоряджається цими коштами та іншим майном відповідно до законодавства та міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Для проведення ефективної боротьби з корупцією ухвалюються міжнародні антикорупційні акти, за допомогою яких держави намагаються скоординувати криміналізацію корупційних діянь і встановити єдині стандарти боротьби з корупцією [4, с. 455], використання яких на національному рівні сприятиме формуванню уніфікованих підходів до забезпечення протидії корупції.

Міжнародні конвенції – єдині юридично обов'язкові універсальні документи з протидії корупції [5, с. 42]. Широкий підхід конвенцій та обов'язковий характер багатьох їх положень роблять їх унікальним інструментом для розроблення комплексних заходів щодо боротьби з корупційними діяннями [6, с. 174].

Міжнародні організації розглядають поняття «корупція» як соціальне явище, коли державні або інші особи, уповноважені виконувати державні (управлінські, владно-розпорядчі) функції, використовують своє службове становище, статус і авторитет у корисливих цілях чи в корпоративних інтересах [2, с. 11].

Одним із перших міжнародних документів, яким засуджуються всі види корупції, включаючи хабарництво, є ухвалена 15 груд-

ня 1975 р. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 3514 (XXX) «Заходи проти корупції, яка практикується транснаціональними й іншими корпораціями, їх посередниками та іншими причетними до цього сторонами». Зазначений документ закликає уряди всіх країн вжити на національному рівні всіх необхідних заходів для запобігання та протидії корупції, які вони вважатимуть доцільними, включаючи законодавчі [7, с. 21].

На подолання корупції спрямована діяльність таких регіональних і глобальних світових організацій, як ООН, Ради Європи, Організації економічного співробітництва та розвитку, Організації американських держав, Африканського Союзу. Ці організації ухвалили чимало міжнародних антикорупційних актів [5, с. 42]:

- Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією від 27.01.1999 р. № ETS173 і Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS191) [8]. Зазначена Конвенція Ради Європи була ратифікована Україною 18 жовтня 2006 р. [9].

З метою приведення національного законодавства у відповідність зі стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією 18 квітня

2013 р. був ухвалений відповідний закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України [10];

- Конвенція ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 р. [11]. Зазначена Конвенція ООН була ратифікована Україною 18 жовтня 2006 р. [12];

- Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. [13]. Зазначена Конвенція ООН була ратифікована Україною 4 лютого 2004 р. [14];

- Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією від 04 листопада 1999 р. [15]. Зазначена Конвенція Ради Європи була ратифікована Україною 16 березня 2005 р. [16];

- Конвенція Європейського Союзу про боротьбу з корупцією серед посадових осіб Європейських Співтовариств або посадових осіб держав-членів Європейського Союзу, ухвалена Радою Європейського Союзу 25 червня 1997 р. [17, с. 40–47];

- Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (Додаток до Резолюції 51/59 Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 1996 р.) [17, с. 48–49];

- Декларація ООН про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях від 16 грудня 1996 р. [17, с. 50–52];

- Резолюція (97) 24 Комітету міністрів Ради Європи «Про двадцять керівних принципів боротьби з корупцією» від 6 листопада 1997 р. [17, с. 53–55];

- Резолюція VIII Конгресу ООН із запобігання злочинності (Гавана, 7 вересня 1990 р.) «Попередження злочинності та кримінального правосуддя в контексті розвитку: реалізація та перспективи міжнародного співробітництва. Практичні заходи боротьби з корупцією» [17, с. 56–106];

- «Стамбульський план дій боротьби з корупцією для Азербайджану, Вірменії, Грузії, Казахстану, Киргизької Республіки, Ро-

сійської Федерації, Таджикистану й України. Узагальнені рекомендації для України» від 10 вересня 2003 р. (Стамбул, Туреччина) (схвалений 21 січня 2004 р.) [17, с. 107–114];

- Дохійська декларація про внесення питань запобігання злочинності та кримінального правосуддя в ширший порядок денний ООН з метою розв'язання соціальних й економічних проблем і сприяння забезпеченню верховенства права на національному та міжнародному рівнях, а також участі громадськості, ухвалена на XIII Конгресі ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя від 12–19 квітня 2015 р. (Доха, Катар) [17, с. 115–116];

- Рамкове рішення Європейського Союзу про боротьбу з корупцією у приватному секторі від 22 липня 2003 р.;

- Міжамериканська конвенція щодо боротьби з корупцією від 29 березня 1996 р.;

- Конвенція Африканського Союзу про недопущення корупції та боротьбу з нею від 12 липня 2003 р.

Зазначені міжнародні антикорупційні акти взято за основу у розвинених країнах світу при формуванні антикорупційного законодавства.

Контроль за реалізацією переважно більшої частини вказаних документів (ООН, Ради Європи) доручено Групі держав Ради Європи проти корупції (GRECO / ГРЕКО), серед яких є й Україна [7, с. 22]. У зв'язку з набуттям чинності для України Цивільної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією, з 1 січня 2006 р. Україна стала сороковим членом Групи держав по боротьбі з корупцією [7, с. 22]. На сьогодні до Групи держав по боротьбі з корупцією входять 49 держав Європи. Приєднавшись до Групи держав по боротьбі з корупцією, Україна зобов'язалась брати участь у процесі взаємної оцінки корупції у рамках Групи.

До того ж, набувши членства в Раді Європи, Україна взяла на себе низку зобов'язань у сфері реформування чинного законодавства й системи публічного управління на основі норм і стандартів Ради Європи [7, с. 37].

Перераховані вище міжнародні акти у сфері запобігання корупції різняться між собою юридичним статусом, обов'язковістю застосування приписів, сферою застосування, членством, визначеннями та переліками корупційних діянь [5, с. 42].

Зазначені документи мають рекомендаційний характер. Водночас саме вони відіграли ключову роль у підготовці міжнародно-правових актів, які закріпили міжнародні стандарти протидії та запобігання корупції [7, с. 22].

Серед цих міжнародно-правових документів найбільш змістовними та цікавими з погляду на визначення шляхів запобігання корупції на міжнародному рівні та міжнародного співробітництва в галузі попередження корупційної злочинності є Резолюція VIII Конгресу ООН із запобігання злочинності від 07 вересня 1990 р. «Попередження злочинності та кримінальне правосуддя в контексті розвитку: реалізація та перспективи міжнародного співробітництва. Практичні заходи боротьби з корупцією» та «Стамбульський план дій боротьби з корупцією для Азербайджану, Вірменії, Грузії, Казахстану, Ки-

ргизької Республіки, Російської Федерації, Таджикистану й України. Узагальнені рекомендації для України» від 10 вересня 2003 р. [17, с. 56–106, 107–114].

Так, відповідно до зазначеної вище Резолюції VIII Конгресу ООН із запобігання злочинності, були сформовані рекомендації щодо запобігання корупції для Держав-учасниць, зокрема, було визначено, щоб усі держави [17, с. 56]:

1) розглянули адекватність свого кримінального законодавства, зокрема процесуальні норми, щоб реагувати на всі види корупції та відповідні дії, що сприяють або підтримують корупцію, які забезпечать належне стримування;

2) розробили адміністративні механізми й механізми регулювання для попередження корупції або зловживання владою;

3) встановили процедури виявлення, розслідування та осудження корумпованих посадових осіб;

4) розробили правові положення стосовно конфіскації засобів і майна, придбаних унаслідок корупції;

5) застосували економічні санкції до підприємств, причетних до корупції.

Структура цих міжнародних рекомендацій щодо запобігання корупції, визначених Резолюцією VIII Конгресу ООН із запобігання злочинності [17, с. 56–106], включає можливі заходи та напрями дій, які слід ужити, правові питання і процедури щодо розроблення програм боротьби з корупцією, зокрема адміністративні та законодавчі механізми попередження корупції та зловживання владою, процедури внутрішньовідомчої звітності, розробку кодексу етичних норм службових осіб (глава II), процедури виявлення, переслідування й осудження корумпованих службовців (глава III), правові положення з питань вилучення коштів і майна, отриманого внаслідок корупції (глава IV), економічні санкції проти підприємств, причетних до корупції (глава V).

У цій Резолюції VIII Конгресу ООН наголошується, що необхідною передумовою будь-якої ефективної кампанії щодо боротьби з корупцією є адекватний комплекс законодавчих норм, що забороняють форми неправомірної поведінки посадових осіб, які спричиняють найбільшу шкоду уряду та громадянам держав [17, с. 57].

Також підкреслюється доречність встановлення кримінальних санкцій для депутатів законодавчих органів, які приймають або сприяють прийняттю законодавства, яке сприяє лише їх особистим економічним інтересам, або яке надає можливість для їх збагачення через маскуванню шляхом прихованої власності через підставну особу [17, с. 59]. Визнається, що закони, які передбачають надання всебічної інформації (про всі фінансові активи, зобов'язання та зв'язки особи під час обіймання нею державної посади), періодичну звітність (усі прибутки або всі ділові операції щорічно) або надання інформації про будь-яку подію, про яку має бути повідомлено (отримання побічних прибутків, продаж або купівля будь-яких активів на суму, що перевищує відповідну вартість), мо-

жуть бути неоціненними засобами у боротьбі з корупцією [17, с. 60].

При цьому Резолюцією VIII Конгресу ООН передбачений так званий «тягар доведення», під яким мається на увазі перенесення тягаря пояснень щодо активів (незаконно нажитого майна) на службову особу, що володіє ними [17, с. 98–99], яким заперечується, по суті, презумпція невинуватості.

«Стамбульський план дій боротьби з корупцією для Азербайджану, Вірменії, Грузії, Казахстану, Киргизької Республіки, Російської Федерації, Таджикистану й України» від 10 вересня 2003 р. містить загальні та конкретні рекомендації Україні з протидії корупції [17, с. 107–114].

Стамбульський план дій боротьби з корупцією став результатом функціонування платформи співробітництва у сфері запобігання та протидії корупції, якою є Організація економічного та соціального розвитку (ОЕСР) і, зокрема, її Антикорупційна мережа для Східної Європи та Центральної Азії [7, с. 23].

Так, у Стамбульському плані дій боротьби з корупцією надається загальна оцінка національним антикорупційним інституціям, які функціонують в Україні. Зокрема наголошується, що «хоча в Україні наявне широке коло юридичних інструментів і стратегічних документів, координування, реалізація та правоохоронна діяльність залишаються неефективними» [17, с. 107]. Поряд з цим вітається криміналізація Україною в Кримінальному кодексі активного та пасивного хабарництва в публічному секторі [17, с. 110]. І рекомендується узгодити положення кримінального законодавства України з міжнародними стандартами у сфері боротьби з корупцією, а саме з Кримінальною конвенцією Ради Європи про боротьбу з корупцією, Конвенцією ООН проти корупції та Конвенцією про боротьбу проти підкупу іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях; гармонізувати та визначити зв'язок між порушеннями, передбаченими Кримінальним кодексом і Законом про боротьбу з корупцією; змінити визначення злочинів активного та пасивного хабарництва в Кримінальному кодексі для забезпечення відповідності міжнародним стандартам (що і було, нарешті, зроблено – *О. М.*), зокрема, криміналізувати хабарництво через посередника, розмежувати порушення пропозиції/прохання та вимагання хабара, криміналізувати зловживання (торгівлю) впливом, забезпечити криміналізацію підкупу службових осіб іноземних держав або міжнародних організацій, запровадити відповідальність юридичних осіб за корупцію, забезпечити обов'язкове застосування заходу конфіскації отриманого від корупційного злочину майна, а також збільшити строк давності для корупційних правопорушень [17, с. 110–111].

Стамбульський план дій боротьби з корупцією рекомендує Україні спрямовувати схвалення та реалізацію антикорупційних положень на запобігання корупції, встановити чіткі пріоритети у цьому питанні, зосередитися на їх реалізації, ужити заходів для забезпечення ефективної міжнародної правової допомоги у розслідуванні корупційних проваджень.

Під час цієї роботи Україні рекомендують здійснити аналіз і покращити наявний інституційний механізм, щоб посилити спроможність незалежного антикорупційного органу, що відповідає за стратегічні, аналітичні, превентивні та координаційні завдання боротьби з корупцією [17, с. 108]. До того ж Україні пропонується сконцентрувати репресивні заходи проти корупції і вдосконалити міжвідомчу співпрацю між правоохоронними органами.

Окремо зазначається, що складно боротися з корупцією в усіх державних органах одночасно, тому необхідно визначити окремі державні інституції або сектори, де корупція є найпоширенішою й особливо шкідливою. Слід також переглянути та реформувати нормативне регулювання, інституційну побудову і практику діяльності таких органів або секторів, щоб мінімізувати чинники, які сприяють корупції [17, с. 108].

На концептуальному рівні Україні пропонується більше уваги приділяти запобіганню корупції та визначенню й усуненню системних нормативних або регулятивних прогалин, що зумовлюють обставини, які сприяють корупції [17, с. 109]. Запобіжні заходи доцільно зосереджувати не лише на кодексах етики та схожих превентивних механізмах, а й на реформуванні нормативних положень, щоб обмежити дискреційні повноваження державних службовців, на заходах зі створення «відкритого уряду», таких як прозорість процедур прийняття рішень, доступ до інформації та залучення громадськості [17, с. 109].

Стамбульський план дій боротьби з корупцією рекомендує Україні оновити національну стратегію боротьби з корупцією, зваживши на рівень корупції у суспільстві та корупційні схеми в окремих інституціях, таких як поліція, судова влада, державні закупівлі, податкова та митна служби, освіта, охорона здоров'я [17, с. 108–109]. Проте зазначена стратегія має зосереджуватися на впровадженні пріоритетних пілотних проектів із превентивними і репресивними заходами в обраних державних інституціях із високим ризиком корупції, зокрема, на розробленні антикорупційних планів дій.

Стамбульський план дій боротьби з корупцією також пропонує Україні сконцентрувати правоохоронні повноваження у сфері боротьби з корупцією, які наразі фрагментарні; створити спеціалізовані антикорупційні прокурорські служби; розглянути питання створення національного антикорупційного органу, що буде спеціалізуватися та матиме повноваження з виявлення, розслідування та переслідування корупційних правопорушень [17, с. 109].

Отже, міжнародні антикорупційні конвенції, які були ратифіковані Україною, спрямовані на уніфікацію антикорупційного законодавства [18, с. 135]. Аналіз цих антикорупційних конвенцій свідчить про складність і фактичну неможливість встановлення єдиного для всіх держав визначення корупційного злочину та переліку корупційних злочинів. Водночас, ми згодні з О. Медвецькою, що спільним для міжнародних організацій є загальноприйнятий поділ корупційних злочинів на «актив-

ні» та «пасивні», виокремлення загального і спеціального суб'єктів вчинення корупційних злочинів, умисність їх вчинення та інші ознаки [5, с. 48].

Комплексне реформування системи протидії корупції повинно відбуватися відповідно до міжнародних стандартів та успішних практик іноземних держав і гармонізувати законодавство України з європейськими стандартами [7, с. 20]. Така стратегія реформи відповідає зобов'язанням, проголошеним Україною в Угоді про асоціацію з Європейським Союзом.

Основою державної політики у сфері протидії корупції мають бути напрями впливу на криміногенні детермінанти, які сприяють вчиненню корупційних кримінальних правопорушень. Протидія корупції може привести до відчутних позитивних результатів лише за умови надання пріоритету запобігання корупції.

Поряд з цим важливо підкреслити, що за наявності загальних підходів щодо протидії корупції на міжнародному рівні кожна держава має розробляти власні національні механізми запобігання корупції з урахуванням менталітету населення країни, історії, культури, рівня матеріального забезпечення тощо, оскільки підґрунтя корупції у країнах Азії, Африки та Європи різні [2, с. 34–35].

Отже, аналіз діяльності у сфері протидії та запобігання корупції згаданих вище міжнародних організацій показує одну з найважливіших тенденцій – антикорупційні міжнародні угоди посилюють політичні зобов'язання держав-учасниць у боротьбі з корупцією та визначають основоположні міжнародні норми і процедури протидії цьому явищу, яким необхідно слідувати і в Україні [7, с. 23].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Хорошун О.В., Кулікова Д.Ю. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності в Європейському Союзі та запобігання їй / О.В. Хорошун // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2016. – № 5. – С. 172–175.
2. Запобігання і протидія проявам корупції як елемент модернізації системи державної служби / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ, 2012. – 237 с.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. №1700–VII / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1700-18>.
4. Зелінська Н.А. Міжнародно-правові інструменти гармонізації антикорупційного законодавства / Н.А. Зелінська // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – С. 451–456. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.apdp.in.ua/v46/79.pdf>.
5. Медвецька О. Поняття, ознаки та види корупційних злочинів, їх особливості відповідно до актів міжнародного законодавства / О. Медвецька // Підприємництво, господарство і право. – 2015. – №7. – С. 42–48.
6. Ніжинська І.С. Міжнародні конвенції як засіб боротьби з корупцією / І.С. Ніжинська // Наше право. – 2013. – № 12. – С. 174–179.
7. Організаційно-правове забезпечення сучасної антикорупційної політики : [навч. посіб.] / С.М. Клімова, Т.В. Ковальова. – Х., 2015. – 252 с.
8. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією : Міжнародний документ Ради Європи від 27 січня 1999 р. № ETS173 / Верховна Рада України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

9. Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 18 жовтня 2006 р. №252-V / Верховна Рада України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/252-16>.

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 18 квітня 2013 р. №221-VII / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/221-18>.

11. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Міжнародний документ від 31 жовтня 2003 р. / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

12. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Закон України від 18 жовтня 2006 р. №251-V / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/251-16>.

13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : Міжнародний документ від 15 листопада 2000 р., прийнятий резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_789.

14. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють : Закон України від 04 лютого 2004 р. №1433-IV / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1433-15>.

15. Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією : Міжнародний документ від 04 листопада 1999 р. / Верховна Рада України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

16. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 16 березня 2005 р. / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2476-15>.

17. Досвід країн Європейського Союзу щодо протидії злочинам, пов'язаним з корупцією, та захисту фінансових інтересів держави : [аналіт. огляд] / [І. Кржечковський, В.В. Тацієнко, С.С. Чернявський та ін.]. – К. : Національна академія внутрішніх справ, 2016. – 280 с.

18. Нуруллаєв І.С. Роль ООН та РЄ у боротьбі з корупцією як загальносвітовою проблемою / І.С. Нуруллаєв // Юридична наука очима молодих вчених : Тези доповідей та наук. повідомлень за матеріалами всеукр. наук.-практ. конф., 16–17 травня 2008 р. / за ред. А.П. Гетьмана. – Х., 2008. – С. 134–136.

УДК 343.81

ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛИ НА ПЕВНИЙ СТРОК У ФІНЛЯНДІЇ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Пузырьов М.С., к. ю. н.,

головний науковий співробітник

*Науково-дослідний центр із питань діяльності органів та установ ДКВС України
Академії Державної пенітенціарної служби*

Стаття присвячена порівняльно-правовому аналізу виконання покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк у Фінляндії з формулюванням пропозицій щодо удосконалення відповідного напрямку кримінально-виконавчої діяльності в Україні.

Ключові слова: *позбавлення волі на певний строк, виконання покарання, кримінально-виконавча (пенітенціарна) система, зарубіжний досвід.*

Статья посвящена сравнительно-правовому анализу исполнения наказания в виде лишения свободы на определенный срок в Финляндии с формулировкой предложений по совершенствованию соответствующего направления уголовно-исполнительной деятельности в Украине.

Ключевые слова: *лишение свободы на определенный срок, исполнение наказания, уголовно-исполнительная (пенитенциарная) система, зарубежный опыт.*

Puzyrov M.S. EXECUTION OF IMPRISONMENT FOR A FIXED TERM IN FINLAND: CERTAIN ASPECTS

The article is dedicated to the comparative and legal analysis regarding execution of imprisonment for a fixed term in Finland with the formulation of proposals for improving the relevant direction of a criminal and executive activity in Ukraine.

Key words: *imprisonment for a fixed term, execution of punishment, criminal and executive (penitentiary) system, foreign experience.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку вітчизняної юриспруденції актуальність проведення порівняльних досліджень у сфері кримінально-виконавчого права зумовлена стрімкими процесами реформування кримінально-виконавчої системи України (у зв'язку з ліквідацією 18 травня 2016 р. Державної пенітенціарної служби України [1] й передачею її повноважень Міністерству юстиції України [2]) та удосконалення кримінально-виконавчого законодавства, зокрема в частині адаптації правового статусу засудженого до євро-

пейських стандартів [3]. Вказані поступальні тенденції потребують відповідного наукового обґрунтування, зокрема проведення всебічних порівняльно-правових досліджень із пенітенціарної проблематики.

Вивчення зарубіжного досвіду виконання покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк дає можливість порівняти його з вітчизняною пенітенціарною теорією і практикою, відповідним галузевим законодавством, обґрунтувати доцільність та запропонувати шляхи впровадження позитивних аспектів пенітенціарної діяльності у відповідній зару-